

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

ІНСТИТУТ ЗАГАЛЬНОУНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ ПІДГОТОВКИ

Кафедра суспільно-гуманітарних наук

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ
«ІСТОРІЯ УКРАЇНИ ТА УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ»
(Частина 2)**

для студентів спеціальності 141 «Електроенергетика, електротехніка та
електромеханіка»
(на основі повної загальної середньої освіти) ОС «Бакалавр»
енергетичний факультет



Мелітополь 2017

Методичні рекомендації до практичних занять з дисципліни «Історія України та української культури» (частина 2) для студентів спеціальності 141 «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка» ОС «Бакалавр» .- Мелітополь.- 2017.- ТДАТУ - 32 с.

Розробник: Мельник О.О. доцент, к.і.н.

Рецензент: О.І. Лобода к.т.н, доцент кафедри електроенергетики і автоматизації ТДАТУ

Методичні рекомендації до практичних занять з дисципліни «Історія України та української культури» (Частина 2) для студентів спеціальності 141 «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка» ОС «Бакалавр» затверджено і рекомендовано до друку на засіданні кафедри суспільно-гуманітарних наук

Протокол № ____ від «____» _____ 2017 року
Завідувач кафедри суспільно-гуманітарних наук

_____ (О.М. Максимець)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Схвалено методичною комісією енергетичного факультету з спеціальності 141 «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка» ОС «Бакалавр»
Протокол № ____ від «____» _____ 2017 року
Голова _____ С.О. Квітка
(підпис) (прізвище та ініціали)

ЗМІСТ

1	Вступ	4
2	Методичні рекомендації до практичних занять з дисципліни «Історія та культура України»	6
3	Методи навчання і контролю	21
4	Критерії оцінювання ПМК 2	23
5	Критерії оцінювання підготовки, виконання та захисту практичного заняття при максимальній оцінці в 4-3 бали	24
6	Методичне забезпечення	24
7	Перелік питань, що виносяться на підсумковий контроль (ПМК–2)	25
8	Рекомендована література	26

1. ВСТУП

Метою вивчення курсу «Історія та культура України» є - систематизація знань студентів з історії та культури України, аналіз історико-культурологічних фактів, надбання вмінь робити висновки, які допоможуть орієнтуватися у сучасному житті країни; закласти основи політичної культури студентів; допомогти студентам засвоїти прийоми роботи з науковою літературою суспільно-політичного та культурологічного спрямування; розгляд проблем розвитку української культури від первісного ладу до наших днів, зосередження основної уваги на найвидатніших досягненнях культури на кожному її етапі розвитку, розгляд взаємозв'язків української культури зі світовою, етапних досягнень українського народу в галузі культури упродовж тривалої боротьби за національну незалежність та власну державність.

Через ознайомлення студентів з історією та культурою українського народу у боротьбі за власне існування, національну державність прищепити почуття гордості за свій народ і відповідальність за майбутнє України.

Завдання дисципліни полягає в тому, щоб забезпечити послідовне і цілісне вивчення курсу, використовуючи для цього всі види навчальних занять (лекції, практичні заняття, самостійну роботу). При цьому слід пояснити студентам особливості вивчення цієї дисципліни, як науки, що відчуває на собі суб'єктивний вплив авторів, щодо історико-культурних процесів.

Питання історії та культури України мають викладатися у прямому логічному зв'язку з поточним матеріалом з метою формування у студентів матеріалістичного світогляду і діалектичного методу пізнання.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:

- поняття про місце курсу "Історія та культура України" в системі гуманітарних наук, його предмет і завдання, методи дослідження та наукову періодизацію історії та культури України;
- особливості розвитку людського суспільства на території України у доісторичні часи, проблеми у дослідженні етногенезу слов'ян;
- соціально-політичний і економічний устрій держави Київська Русь та її культуру в часи її становлення, розквіту і занепаду;
- причини та наслідки втрати українським народом своєї державності і захоплення його земель Литовським князівством і Польщею, еволюцію соціально-економічного, політичного та культурного життя українських земель у XIV-XVII ст., становлення української народності;
- причини виникнення українського козацтва та його роль в суспільно-політичній Історії України, процес становлення та еволюцію козацької державності кінця козацької державності та значення договору з Москвою 1654 р. для подальшої долі України;

- суспільно-політична, економічна та культурна ситуація в Україні в умовах бездержав'я XIX - початку XX ст., та особливості революційного процесу в Україні у 1917 -1920 рр.,
- українське питання в міжнародній політиці напередодні та на початку другої світової війни, особливості суспільно-політичної та культурної ситуації в Україні у роки Великої Вітчизняної війни, законодавче оформлення кордонів України;
- історико-культурницькі процеси в Україні у другій половині 40-х - першій половині 80-х років;
- досягнення та проблеми розвитку державності та культури України в сучасних умовах.

Вміти:

- користуватися науковою літературою в процесі підготовки до практичного заняття та при написанні рефератів;
- логічно та доказово усно викласти матеріал, відповісти на поставлені питання;
- використовуючи наукову літературу проводити аналіз різних поглядів істориків щодо місця Київської держави в історії українського народу та етногенезу українців;
- на підставі аналізу історичних фактів виявляти причини руйнування української державності та особливості існування українського народу під владою Литви та Польщі у XIV - ХУП ст.;
- на основі наявних наукових джерел визначити досягнення і хибі козацької державності та місце козацтва в політичній історії України та її культури;
- виявити причини піднесення національно-просвітницького руху в Україні наприкінці XIX - початку XX ст., особливості у становленні українських партій та аналізувати їх програми, втілення програмних положень у практичній діяльності в роки української національно-демократичної революції 1917 -1920-хрр.;
- визначити причини та наслідки соціалістичних перетворень в Україні у 20-х - 30-х рр. XX ст., виявити витоки українського; показати місце і роль українського народу у роки другої світової і Великої Вітчизняної війни;
- аналізувати суспільно-політичні, економічні та культурні процеси в Україні 40-х - 90-х рр. і виділити основні причини необхідності змін; на підставі аналізу історичних фактів та сучасної суспільно-політичної і економічної ситуації в Україні робити певні прогнози щодо подальшого розвитку України, бачити за програмними положеннями реальну діяльність українських партій у розв'язанні проблем нашого суспільства.

Бути ознайомленим :

- з основними віхами української історії та культури, перспективами подальшого розвитку України;

- з основними методами історико-культурного дослідження і прийомами застосування їх при аналізі історико-культурних подій; принципами утворення та діяльності політичних партій України.

Методичні рекомендації до практичних занять з дисципліни «Історія та культура України» розраховані на студентів, які навчаються за освітньо-кваліфікаційними програмами підготовки бакалавра.

2. Методичні рекомендації до практичних занять з дисципліни «Історія України та української культури» (частина 2)

Змістовий модуль 2. Україна ХХ – початку ХХІ ст.

Тема 1. ІСТОРІЯ І КУЛЬТУРА УКРАЇНИ РЕВОЛЮЦІЙНОЇ ДОБИ (1917-1920 РР.) (4 год.).

Мета вивчення: набуття знань про основні події в історії України у період Центральної Ради, Гетьманату П. Скоропадського та Директорії УНР; визначити особливості внутрішньополітичних процесів в Україні протягом 1917-1920 рр..

Засоби навчання: карта «Українська революція та боротьба за збереження державної незалежності України (1917-1920 рр.)», навчальна література.

Поняття та терміни: «світова війна», «Галицько-Буковинське генерал-губернаторство», «автономізація», «самостійники», «Універсали УЦР», «Генеральний Секретаріат», «Вільне козацтво», «Народний секретаріат», «Директорія», «соборність», «отаманщина», «воєнний комунізм», «Чортківська офензива», «Київська катастрофа»

Практичне заняття №1.

1.1 Перша світова війна та її наслідки.

1.2 Політична ситуація в Росії та Україні після Лютневої революції. Утворення та діяльність Центральної Ради.

1.3 Жовтнева революція в Петрограді. 3 та 4 Універсали Центральної Ради. Брестський мир та його наслідки для України.

1.4 Культурна політика Центральної Ради.

Практичне заняття №2

1.5 Україна періоду Гетьманат та Директорії.

1.6 Встановлення Радянської влади в Україні.

1.7 Культурне життя в Україні у революційну добу.

Література

1. Винниченко В. Відродження нації. – К., 2009.
2. Гунчак Т. Україна: перша половина XX ст.. Нариси політичної історії. – К., 1993.
3. Дорошенко Д. Історія України 1917-1923 рр. – Т.І-ІІ. – К., 2002.
4. Матвієнко В. Українська дипломатія 1917-1921 років: на теренах постімперської Росії. – К., 2002.
5. Політична історія України. XX століття / Під. ред. В.Ф. Верстюка, В.Ф. Солдатенка. – К., 2003. – Т. 2.
6. Яневський Д. Політичні системи України 1917-1920 років: спроби творення і причини поразки. – К., 2003.

Методичні рекомендації

Політичні течії і партії в умовах першої світової війни. "Спілка визволення України, Головна Українська Рада. Українські січові стрільці.

Економічне становище на Україні в роки війни., господарська розруха і погіршення становища трудящих мас. Визрівання загальнонаціональної кризи в країні та розвиток революційного руху серед робітників і селян, солдатів" Лютнева буржуазно-демократична революція і піднесення національно-визвольного руху на Україні, нормування Рад робітничих, селянських і солдатських депутатів. Створення Центральної Ради, її соціальна база, програма. М. С. Грушевський, В.К. Винниченко.

Розвиток подій на Україні між лютим і жовтнем 1917 р. Всеукраїнський національний конгрес 7-8 квітня 1917 р. П Всеукраїнський з'їзд. С.В. Петлюра. Універсали центральної Ради. Липневі події в Петрограді і Центральна Рада.

Перемога збройного повстання в Петрограді і політика Центральної Ради. Проголошення Української Народної Республіки. Політичні партії України у виборах до Всеросійських Установчих зборів.

І Всеукраїнський з'їзд Рад та його рішення. Радянська державність. Січневе збройне повстання в Києві. Брестський мир і Україна. Початок наступу німецьких та австро-угорських військ. Гетьманський переворот. Партійний склад уряду П. Скоропадського, його внутрішня і зовнішня політика,

Повстансько-партизанська боротьба проти окупантів і гетьманського режиму. І з'їзд КП/б/У.

Проголошення Західноукраїнської Народної Республіки, прихід до влади Директорії. Акт об'єднання УНР і ЗУНР 22 січня 1919 р.

Відновлення і падіння радянської влади на Україні в 1919р. Захоплення території України військами А. І. Денікіна і С.В. Петлюри. Конфлікт між петлюрівцями і денікінцями. Зафронтове бюро ЦК КП/б/У. С. В. Косіор. Визволення України від денікінських військ. Україна в період війни проти білополяків та розгрому врангелівських військ. Ліквідація петлюрівського фронту. Боротьба за владу Рад на Західній Україні.

Початок українізації освіти. Окремої уваги заслуговують здобутки у вищій освіті та науково-дослідній роботі. Вже в 1917 р. за Центральної Ради до існуючих інститутів, університетів додалися Географічний інститут (Київ), Київський юридичний інститут, Херсонський педагогічний інститут, Одеський сільськогосподарський інститут, Харківська консерваторія та 9 учительських інститутів, реорганізованих секретаріатом освіти у вищі навчальні заклади.

Питання культурно-національного відродження Центральною Радою тісно пов'язувала і з вирішенням проблеми поступової українізації державно-адміністративного апарату, діловодства тощо.

Влітку 1917 р. з метою якнайшвидшого відродження національного образотворчого мистецтва українська інтелігенція та секретаріат освіти розпочали підготовку до відкриття Української академії мистецтв. Академію відкрито 18 грудня 1917 р.

Процес українізації культури під опікою Центральної Ради не оминув ініціатив театральної еліти, яка вже 12 березня 1917 р. в театрі М. Садовського провела перші театральні збори. За результатами зборів розпочалася робота з відкриття першого Українського національного театру. Становлення національного театрального мистецтва тісно пов'язане з розвитком народної музики, музичної освіти й хореографії.

Національна революція сприяла і відродженню української видавничої справи. У Києві в 1918 р. діяло близько 40, Катеринославі – 6, Одесі – 5. Ці видавництва масовими тиражами почали друкувати навчально-методичну, художню, наукову, технічну літературу українською мовою. До очевидних досягнень у культурній сфері слід зараховувати роботу над створенням національної музейної та архівної справи.

Основні терміни і поняття

Анархізм – суспільно-політична течія, що заперечувала необхідність державної влади, виступала за повне самоуправління.

Антанта – блок європейських держав (Велика Британія, Франція, Російська імперія), що сформувався у 1904-1907 рр. і об'єднав під час Першої світової війни проти Німеччини та її союзників 20 держав.

Українська Держава – офіційна назва України за правління гетьмана П. Скоропадського (29 квітня - 4 грудня 1918 р.).

Український Національний Союз (УНС) – координаційний осередок українських політичних партій (УПСФ, УСДРП, УПСР, УПСС) і культурно-громадських, професійних організацій. Утворився на початку серпня 1918 року.

Найважливіші події

1917, 23 червня (10 червня) – прийнято I Універсал Центральної Ради.

1917, 16 липня (3 липня) – оголошено II Універсал Центральної Ради.

1917, 20 листопада (7 листопада) – Центральна рада прийняла III Універсал, яким проголосила створення Української Народної Республіки.

1918, 25 січня (12 січня) – прийнято IV Універсал, який проголосив незалежність УНР.

1918, 29 квітня – Центральна Рада схвалила проект Конституції УНР (Статут про державний устрій, права і вольності УНР).

1918, 19 липня – початок загального страйку залізничників.

1918, 17 листопада – угода Директорії з Великою солдатською радою німецьких військ про нейтралітет.

1918, 27 листопада – засновано Українську Академію Наук. Першим президентом УАН став видатний учений В. Вернадський.

1919, 22 січня – проголошено Акт злуки двох українських держав – УНР і ЗУНР в єдину країну.

1920, квітень – Варшавська угода;

1921, березень – Ризький мирний договір;

1921, р.листопад – Другий «Зимовий похід» Армії УНР.

Тема 2. УКРАЇНА У 20-30 РР. ХХ СТ. СПОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ, ПОЛІТИЧНІ ТА КУЛЬТУРНІ ПЕРЕТВОРЕННЯ. [1, с. 368...486]

Мета вивчення: набуття знання про основні події в історії та культурі України у 1920-х – 1930-х рр.; з'ясувати особливості і наслідки радянської модернізації для України.

Засоби навчання: карта «Українські землі у 1930-х – на поч. 1940-х років», навчальна література.

Поняття та терміни: «неп», «безробіття», «трест», «індустріалізація», «коренізація», «автокефальна церква», «національні райони», «тоталітарний режим», «п'ятирічка», «форсована індустріалізація», «стаханівський рух», «колективізація», «розкуркулення», «закон про п'ять колосків», «Голодомор», «чорна дошка», «розстріляне відродження», «ГУЛАГ», «паспортна система», «соціалістичний реалізм (соцреалізм)»

Практичне заняття №3

2.1 Внутрішня обстановка в країні після закінчення Громадянської війни. Перехід до нової економічної політики та її здійснення в Україні.

2.2 Національно-державне будівництво в Україні у 20-30 рр. Утворення СРСР.

2.3 Українізація: причини, суть, підсумки.

Практичне заняття №4

2.4 Форсована індустріалізація: цілі, методи, досягнення і негативні наслідки.

2.5 Колективізація сільського господарства та її наслідки. Голод 1932–1933 рр. в Україні.

2.6 Утвердженн тоталітарного режиму.

2.7 Культура України в умовах тоталітаризму.

Література

1. Гудзь В.В. Історія України. – К., 2008.
2. Колективізація і голод на Україні (1922-1933). Збірник документів і матеріалів. – К., 1993.
3. Кульчицький С. Комунізм в Україні: перше десятиріччя (1919-1928). – К., 1996.
4. Лаврів П. Історія Південно-Східної України. – К., 1996.
5. Терещенко Ю., Курило В. Історія України. – К., 1995.
6. Нагаєвський І. Історія української держави ХХ ст. – К., 1994.

Методичні рекомендації

Суспільно-політичне життя на Україні в 20-ті роки. Згортання багатопартійності. Небільшовицькі комуністичні партії. Утвердження монополії Комуністичної партії. Звуження ролі Рад у політичній системі" Розвиток народного господарства України на засадах нової економічної політики. Суперечливий характер політичного і економічного розвитку України наприкінці 20-х у 30 рр. Національне державне будівництво. Політика КП/б/У та інших політичних партій. Пошуки державного об'єднання радянських республік. Союзних договір від 30 грудня 1922 р., його політична оцінка. Х.Г. Раковський, Г.І. Петровський. Українізація: суть, наслідки. Кампанія проти О.Я. Шумського. Згортання НЕПУ. Пагубні наслідки форсованої індустріалізації та насильницької колективізації. Голод 1932-1933 рр. на Україні, його причини, наслідки та національно-політичні аспекти.

Економічний розвиток України напередодні Великої Вітчизняної війни.

Західноукраїнські землі в 20-30-х роках. Розвиток національно-визвольного руху на західноукраїнських землях. Діяльність політичних партій, КПЗУ і Комінтерн. Створення Української військової організації / 1920 р/ ОУН.

Українізація 20-х рр. ХХ ст. та українська культура. Розвиток освіти. Діяльність Всеукраїнської академії наук. Розмаїття літературного життя: "Плуг" (А. Головка, П. Панч та ін.), "Гарт" (П. Тичина, В. Сосюра, М. Хвильовий та ін.), ВАПЛІТЕ, "Молодняк", ВУСПП, "неокласики" (М. Рильський, М. Зеров, П. Пилипович та ін.), "Авангард" тощо). Літературна дискусія 1925-1928 рр.

Визначний реформатор українського театру Лесь Курбас. Драматургія М. Куліша. Український мистецький авангард (К. Малевич, О. Архипенко, В. Татлін, А. Петрицький, О. Екстер, О. Богомазов, М. Бойчук та ін.).

Становлення українського кіномистецтва (О. Довженко). Злет музичної культури.

Початок цілеспрямованої боротьби проти української інтелігенції. Репресії у середовищі діячів освіти, науки, духовенства і митців. Втручання партійного керівництва у сферу художньої творчості. Освіта, наука і мистецьке життя довоєнного періоду.

Основні терміни і поняття

Геноцид – повне або часткове знищення окремих груп населення за расовими, національними чи релігійними ознаками, один з найтяжчих злочинів проти людства.

Голодомор – соціально-господарське явище, що виявляється в позбавленні населення мінімуму необхідних продуктів харчування й призводить до його вимирання, згубної зміни демографічної та соціальної структури населення регіонів, а інколи й країн.

Єжовщина – кампанія тотальних репресій у СРСР 1936-1938 рр. із великими „чистками” і показовими політичними процесами.

Колективізація сільського господарства – об’єднання індивідуальних сільських господарств у союзи, які засновуються на колективній власності на засоби виробництва. У СРСР наприкінці 1920-х на початку 1930-х рр. була проведена суцільна колективізація сільського господарства.

Робітничі факультети (робфаки) – загальноосвітні навчальні заклади в СРСР у 1919-1940 рр. для підготовки робітників до вступу у вищі навчальні заклади.

Найважливіші події

1920 р. – підписання Бессарабського протоколу, визнання країнами Антанти входження Бессарабії до складу Румунії;

1921–1923 рр. – голод в Україні;

1921 р. – утворення Української автокефальної православної церкви (УАПЦ);

1922 р. – входження УСРР до складу СРСР;

1923 р. – початок політики «коренізації» в УСРР;

1923 р. – визнання країнами Антанти входження Східної Галичини до складу Польщі; саморозпуск уряду ЗУНР;

1925 р. – проголошення курсу на індустріалізацію.

1925 р. – утворення Українського національно-демократичного об’єднання (УНДО);

1928/1929–1932 рр. – перша п’ятирічка;

1928 р. – судовий процес у «Шахтинській справі»;

1929 р. – початок насильницької колективізації;

1929 р. – утворення Організації українських націоналістів (ОУН);

1930 р. – судовий процес у справі «Спілки визволення України» (СВУ);

1930 р. – проведення польською владою акції «пацифікації»;

- 1932–1933 рр.** – Голодомор в Україні;
- 1934 р.** – перенесення столиці УСРР з Харкова до Києва;
- 1937 р.** – ухвалення Конституції УРСР;
- 1937–1938 рр.** – «Великий терор»
- 1938 р.** – надання автономії Підкарпатській Русі у складі Чехо-Словаччини;
- 15 березня 1939 р.** – проголошення незалежності Карпатської України.

Тема 3. УКРАЇНА В РОКИ II СВІТОВОЇ ТА ВЕЛИКОЇ ВІТЧИЗНЯНОЇ ВОЄН (2 год.)

Мета вивчення: набуття знань про основні події в історії України у 1941-1945 рр.; простежити процес визволення України від німецьких окупантів.

Засоби навчання: карта «Україна у Другій світовій війні», ілюстрації, портрети князів, навчальна література.

Поняття та терміни: «радянська», «новий порядок», «План «Барбаросса», «мобілізація», «евакуація», «план «Ост», «Голокост», «колабораціонізм», «рух Опору», «Український штаб партизанського руху (УШПР)», «похідні групи», «Поліська Січ», «Східний вал», «випалена земля», «депортація».

Практичне заняття № 5

3.1 Друга світова війна

3.2 Український народ у роки Великої вітчизняної війни.

3.3 Культурне життя в умовах війни.

Література

1. Баран В.К., Даниленко В.М. Україна в умовах системної кризи (1946-1980). – К., 1999.
2. Гудзь В.В. Історія України. – К., 2008.
3. Коваль М. Україна: 1939-1945. Маловідомі і непрочитані сторінки історії. – К., 1995.
4. Кугутяк М. Галичина: сторінки історії. Нарис суспільно-політичного руху (XIX ст. – 1939). – Івано-Франківськ, 1993.
5. Кульчицький С. Комунізм в Україні: перше десятиріччя (1919-1928). – К., 1996.
6. Чорна книга України: Збірник документів, архівних матеріалів, листів, доповідей, статей, досліджень, есе / Під ред. Ф. Зубанича. – К., 1998.

Методичні рекомендації

Вступ Червоної Армії на західноукраїнські землі 17 вересня 1939р. Возз'єднання українських земель. Політика сталінського режиму на західноукраїнських землях" Початок II світової війни її причини, характер. Українське питання в міжнародній політиці напередодні та на початку другої світової війни"

Напад фашистської Німеччини на СРСР. Український напрям в плані "Барбаросса". Оборонні бої радянських військ на Україні. Бої в районі Харкова на Донбасі та в Криму. Участь трудящих України в розгромі німецько-фашистських військ під Москвою.

Україна під гнітом гітлерівських загарбників. Проголошення ОУН акту відновлення державності 30 червня 1941 року та його наслідки. Створення та діяльність УПА.

Всенародна боротьба в тилу фашистських військ на Україні. С.А. Ковпак, О.Ф.Федоров. Провал фашистської політики на Україні.

Сталінградська битва. Лютнево-березневі бої 1943р. на Україні. Битва під Курськом. Вихід радянських військ до Дніпра і визволення Києва. Розгортання боїв на Правобережній Україні. Корсунь-Шевченківська битва. Перемога в Криму. Визволення Західних областей України і Закарпаття.

Подвиги воїнів з України на фронтах Вітчизняної війни і народних месників. Самовіддана праця трудящих України в східних районах СРСР, Діяльність вчених, діячів літератури і мистецтва України в роки Великої Вітчизняної війни. Проблема визнання західних кордонів СРСР. Кримська конференція і Україна. Участь України у створенні і роботі ООН. Підсумки і уроки другої світової війни для України.

Діяльність наукових та навчальних закладів, преса, радіо, театр, образотворче мистецтво, кіно у час Другої світової війни. Творчість визначних митців (М. Бажан, А. Малишко, Б. Лятошинський, А. Штогаренко, О Шовкуненко, М. Глущенко, М. Дерегус та ін).

Основні терміни і поняття

Дивізія «Галичина» – перша українська дивізія Української національної армії – українська військова частина, яка у 1944-1945 рр. воювала на боці гітлерівської Німеччини.

Колабораціоністи – особи з місцевого населення, які співпрацюють із загарбниками під час окупації якої-небудь країни.

Рейкова війна – назва великої операції радянських партизанів у серпні-вересні 1943 р. з метою виведення з ладу залізниць на окупованих територіях.

Найважливіші події

1939, 23 серпня – радянсько-німецький договір про ненапад і таємний протокол до нього («пакт Молотова–Ріббентропа»);

1939, 1 вересня – початок Другої світової війни;

1939, 17 вересня – вторгнення Червоної армії на територію Західної України;

1940, червень – вторгнення Червоної армії на територію Бессарабії та Північної Буковини;

1941, 22 червня – напад Німеччини на СРСР;

1941, 30 червня – проголошення Акта відновлення Української Держави;

1942, 14 жовтня – створення Української повстанської армії (УПА);

1942, грудень – початок вигнання нацистських загарбників з України;

1943, 6 листопада – визволення Києва від нацистських окупантів з

1944, січень – лютий – Корсунь-Шевченківська наступальна операція;

1944, 28 жовтня – завершення вигнання нацистських окупантів зі всієї території України;

1945, 9 травня – День Перемоги над нацистською Німеччиною;

1945, 2 вересня – завершення Другої світової війни.

Тема 4. УКРАЇНА В ПОВОЄННІ РОКИ (1945 – 1990 – ті рр.) (4 год.)

Мета вивчення: набуття знань про особливості хрущовської «відлиги» в Україні;; визначити основні тенденції розвитку суспільних процесів в Україні у напр. 1950-х – пер. пол. 1960-х років. Набути знання про головні економічні, соціально-політичні та культурні причини кризи радянської системи в середині 1960-х – на початку 1980-х рр.; визначити основні течії дисидентського руху в Україні.

Засоби навчання: карти - «Україна у повоєнні роки», «Соціально-економічний розвиток України у др. пол. 1960-х – сер. 1980-х рр.», портрети українських дисидентів, навчальна література.

Поняття та терміни: «відбудова», «операція «Вісла», «ждановщина», «лисенківщина», «холодна війна», «десталінізація», «культ особи», «лібералізація», «політична реабілітація», «відлига», «раднаргоспи», «шістдесятники», «дисидентство», «хрущовки», «застій», «дефіцит», «розвинений соціалізм», «номенклатура», «русифікація», «самвидав», «тамвидав», «правозахисник», «Конституція розвинутого соціалізму», «перебудова», «гласність», «плюралізм», «багатопартійність», «суверенітет», «інфляція», «ринкові відносини», «референдум».

Практичне заняття №6

4.1 Труднощі перехідного періоду до мирного будівництва.

4.2 Політика у галузі культури у другій половині 40-х початку 50-х рр..

Практичне заняття №7

4.3 Смерть Сталіна. Демократизація життя країні й протиріччя на цьому шляху.

4.4 Реформи 60-х років, їх суперечливий характер і непослідовність. Період застою та перебудови.

4.5 Культура України 60-х 80-х рр.

Література

1. Баран В.К., Даниленко В.М. Україна в умовах системної кризи (1946-1980). – К., 1999.
2. Гудзь В.В. Історія України. – К., 2008.
3. Бойко О.Д. Історія України. – К., 2002.
4. Історико-політичні уроки української державності./ Ред. кол. Ю. І. Римаренко, В. Г. Кремень, О. М. Мироненко – К.; Донецьк, 1998.
5. Терещенко Ю., Курило В. Історія України. – К., 1995.
6. Українська державність у ХХ ст. – К., 1996.

Зміни у політичній системі України в умовах переходу від війни до миру. Початок відбудови народного господарства. Допомога народів радянських республік у відродженні економіки України.

Розвиток економіки. Становище у сільському господарстві. Засуха 1946 р. Голод на Україні 1947 р.

Перетворення в західних областях України. Загострення політичної боротьби. ОУН-УПА. Незаконні репресивні дії радянських каральних органів, депортація населення західних Областей.»

Курс ХХ з'їзду КПРС на демократизацію радянського суспільства і його втілення на Україні. Боротьба проти культу особи Сталіна та його наслідків.

Екстенсивний розвиток народного господарства України, Будівництво гідроелектростанцій на Дніпрі. Проголошення гасла в кінці 50-х років про хімізацію народного господарства та її наслідки; Суперечливий характер розвитку сільського господарства.

Економічні реформи 60-х років. Причини їх незавершеності. Суперечливість духовного життя в республіці, вродання застійних явищ в соціально-економічному розвитку країни, республіки. Формування механізму гальмування, посилення кризових явищ в економіці. Поглиблення труднощів у розв'язанні продовольчої, екологічної, житлової та інших проблем. Негативні явища в розвитку духовного життя. Витіснення української мови з різних сфер суспільного життя. Нігілістичне ставлення до збереження національної самобутності, нівелювання національної різноманітності. Політичні репресії. О. Тихий, Ю. Литвин. В, Стус, П. Григоренко, А. Горська, В.Симоненко.

Суперечливі процеси в соціально-економічному і політичному розвитку республіки. Реформа політичної системи та прояви гальмівних процесів на Україні.

Курс на перебудову. Зміни в суспільно-політичному житті республіки. Демократія і гласність. Нова виборча система. Становлення багатопартійності. Закон про мови. Нове національне відродження українського народу. Економічні реформи. Труднощі перебудови республіки.

Чорнобильська трагедія. Економічна, соціальна, суспільно-політична, економічна кризи. Криза політики Комуністичної партії. Верховна Рада УРСР /1990 р./ та її найважливіші законодавчі акти. Підсумки першого етапу соціально-економічного розвитку республіки. Заходи щодо виведення республіки із загальної кризи. Міжконфесійні стосунки"

Декларація .Верховної Ради УРСР про суверенітет України і Закон про економічну самостійність республіки. Провал антиконституційного заколоту і його наслідки. Кінець монополії КПРС. Акт про незалежність України найважливіший підсумок боротьби прогресивних сил республіки. Всенародний референдум 1 грудня 1991 р. та його історичне значення Вибори Президента України. Міжнародне визнання незалежної України. Україна співзасновниця Співдружності незалежних держав.

Національно-культурне пробудження 50-х рр. Повернення в культуру спадщини репресованих митців. Творчість шістдесятників (І. Драч, В. Коротич, В. Симоненко, В. Стус, Л. Костенко, Є. Сверстюк, А. Горська, В. Зарецький, О. Заливаха та ін.). Українське "поетичне" кіно (С. Параджанов, Ю. Ілленко, Л. Осика, І. Миколайчук).

Негативні явища у культурному розвитку України у роки «застою». Розвиток літератури (А. Малишко, О. Гончар, М. Бажан, М. Стельмах, П. Загребельний), театрального і музичного мистецтва (Н. Ужвій, С. Данченко, А. Роговцева, Л. Кадочникова, Г. Майборода, С. Людкевич, М. Скорик, О. Білаш, Є. Мірошниченко, Д. Петриненко, А. Солов'яненко, Г. Ципола, Д. Гнатюк, С. Турчак), живопису (Т. Яблонська, В. Зарецький), декоративно-ужиткового мистецтва. Втрата національної своєрідності в архітектурі містобудування.

Основні терміни і поняття

Волюнтаризм – діяльність, що не зважає на об'єктивні закони історичного процесу, ґрунтується на свавільному рішенні осіб, що її здійснюють.

«Про культ особи та його наслідки» – постанова XX з'їзду КПРС від 30 червня 1956 року, яка вказувала на негативні наслідки культу особи Й.Сталіна.

Раднаргосп (радянське народне господарство) – державне сільськогосподарське підприємство в СРСР.

Номенклатура – верства населення Радянського Союзу, яка займала ключові адміністративні посади у всіх сферах діяльності: уряді, промисловості, освіті тощо.

«Празька весна» – період політичної лібералізації в Чехословаччині з 5 січня по 20 серпня 1968, що закінчився введенням в країну радянських військ і військ країн Організації Варшавського договору.

Лібералізм – ідеологічна та суспільно-політична течія, яка об'єднала прихильників парламентського устрою, свободи приватного підприємництва

й демократизації суспільного життя. Ліберали стоять за активне реформаторство, зміни за допомогою легальних, законних засобів і виступають проти революційних перетворень суспільства.

Живий ланцюг 1990 р. – суспільно-політична акція, що відбулася 22 січня 1990 р. з нагоди відзначення 71-річниці об'єднання Української Народної Республіки та Західноукраїнської Народної Республіки. У „живому ланцюзі ” по лінії Київ-Житомир-Рівне-Тернопіль-Львів-Івано-Франківськ - за офіційними даними взяло участь 450 тис. чол.

Зелений клин (Зелена Україна) – земля, заселена українськими поселенцями, що охоплює південну частину Далекого Сходу, в стоці р. Амур і над Тихим океаном (Приамур'я і Примор'я). Названа так українськими поселенцями.

Консенсус (згода, однотайність) – прийняття рішень або домовленостей на міжнародних конференціях або нарадах на основі спільної згоди учасників без проведення формального голосування за відсутності формально оголошених заперечень.

Перебудова – політичний курс реформаторської частини радянського керівництва, що реалізовувався у СРСР (1985-1991).

Плюралізм – наявність різних позицій, думок, які відображають різноманітні інтереси соціальних груп і політичних рухів суспільства.

Найважливіші події

1945 р. – входження Закарпаття до складу УРСР;

1945, квітень – Україна – співзасновниця Організації Об'єднаних Націй (ООН);

1946, березень – «саморозпуск» Української греко-католицької церкви (УГКЦ);

1946–1947 рр. – голод в Україні;

1947, квітень–липень – проведення польською владою операції «Вісла»;

1953-1954 рр. – повстання політичних в'язнів в сталінських концтаборах. Ліквідація ГУЛАГу;

1954; лютий – входження Кримської області до складу УРСР;

1956 р. – XX з'їзд КПРС, засудження культу особи;

1957 р. – запуск першого штучного супутника Землі, початок «космічної ери»;

1959 р. – утворення Української робітничо-селянської спілки;

1961 р. – перший політ людини в Космос (Юрій Гагарін).

1965 р. – реформи в сільському господарстві та промисловості («косигінська реформа»); перша хвиля арештів дисидентів;

1972 р. – зміна політичного керівництва УРСР; масові арешти дисидентів;

1976 р. – утворення Української Гельсінської групи.

1985, квітень – початок «перебудови»;

1986, 26 квітня – вибух на Чорнобильській АЕС;

1989, 11 лютого - у Києві пройшли установчі збори Товариства української мови імені Тараса Шевченка.

1989, 4 березня – відбулася установча конференція українського історико-просвітницького товариства «Меморіал». Головою товариства обрано Л. Танюка;

1989, 8-10 вересня – відбувся установчий з'їзд Народного руху України, який прийняв програму з підтримки принципів радикального оновлення суспільства. Кількість членів Руху досягла 280 тис. чол. Головою Руху був обраний І. Драч;

1989, 28 жовтня – Верховна Рада УРСР ухвалила Закон «Про державний статус української мови»;

1990, березень – проведення перших альтернативних виборів до Верховної Ради УРСР;

1990, 29-30 квітня – відбувся з'їзд Української Гельсінської спілки, на якому було оголошено про її саморозпуск і створення на її основі Української республіканської партії. Головою УРП був обраний Л. Лук'яненко;

1990, 16 липня – Верховна Рада УРСР прийняла Декларацію про державний суверенітет України, якою проголосила верховенство, самостійність, повноту і неподільність влади республіки в межах її території та незалежність і рівноправність у зовнішніх відносинах;

1990, жовтень – «Революція на граніті»;

1991, 24 серпня – ухвалення Верховною Радою УРСР Акта проголошення незалежності України;

1991, 1 грудня – проведення Всеукраїнського референдуму та виборів Президента України.

Тема 5. УКРАЇНА В УМОВАХ РОЗБУДОВИ НЕЗАЛЕЖНОЇ ДЕРЖАВИ (4 год.)

Мета вивчення: набуття знань про особливості президентських та парламентських виборчих кампаній в Україні; визначити основні досягнення української культури за часів незалежності.

Засоби навчання: карта «Україна у 1991 році. Відновлення незалежності», портрети українських президентів, навчальна література.

Поняття та терміни: «Корупція», «тіньова економіка», «Помаранчева революція», «Євромайдан», «Небесна сотня», «революція Гідності», «сепаратизм», «антитерористична операція», «анексія», «тимчасово окупована територія», «кіборги», «волонтерський рух», «люстрація», «поліконфесійність»

Практичне заняття №8

5.1 Проголошення незалежної України. Становлення національної державності.

5.2 Політико-конституційні процеси 90-х років. Особливості формування політичної системи в Україні.

5.3 Культура України 90-х років ХХ ст.

Практичне заняття №9

5.4 Основні проблеми політико-державної реформи на поч. ХХІ ст.

5.5 Аграрна політика України початку ХХІ ст.

5.6 Україна в сучасному світі. Формування геополітичних інтересів України.

5.7 Культурне життя України початку ХХ ст.

Література

1. Бойко О.Д. Історія України. – К., 2002.
2. Гудзь В.В. Історія України. – К., 2008.
3. Історико-політичні уроки української державності./ Ред. кол. Ю. І. Римаренко, В. Г. Кремень, О. М. Мироненко – К.; Донецьк, 1998.
4. Терещенко Ю., Курило В. Історія України. – К., 1995.
5. Україна в ХХ столітті (1900-2000): 36. Документів і матеріалів / Упоряд.: А.Г. Слюсаренко, В.І. Гусєв, В.Ю. Король. – К., 2000.
6. Уряди України у ХХ ст.: Науково-документальне видання – К., 2001.

Методичні поради

Труднощі становлення вільних, рівноправних відносин між державами Співдружності. Створення правової бази України, як правової держави. Зміцнення державних кордонів, Формування збройних сил і Військово морського флоту, Національної гвардії, Служби безпеки, митної служби. Визначення державних символів та інших інститутів державності.

Місце і роль сільського господарства в економіці України. Аграрне питання в програмних документах українських партій. Сутність і напрями земельної реформи. Зміна форм та методів господарювання у реформованих виробничих та невиробничих структурах агропромислового комплексу. Екологічні проблеми аграрного сектору України. Державна програма екологізації сільськогосподарського виробництва, впровадження нових технологій. Охорона та відновлення довкілля. Роль фахівців сільського господарства в раціональному використанні ресурсів.

Формування багатопартійної системи в Україні. Класифікація партій та їх виборчі програми. Нова Конституція демократичної, суверенної України. Вибори Президента та до Верховної Ради України у 2004-2005 рр. Концепція зовнішньої політики України. Визнання України зарубіжними державами, встановлення дипломатичних відносин, формування представництва у міжнародних організаціях, входження у світове співтовариство. Набуття країною статусу без'ядерної держави. Інтегрування України в європейське і світове співтовариство. «Газові» та «торгівельні війни» з Росією. Політична криза 2014 р. Збройна агресія Росії проти України. Зовнішня політика 2010-2015 рр. Президентські виборчі кампанії

2010 та 2014 рр. Революція гідності. Збройні конфлікти в Криму, Донецькій та Луганській областях. Протистояння світу агресії Росії на Сході України.

Культурні процеси в Україні після здобуття незалежності. Основи законодавства про культуру, мови, освіти. Входження України до єдиного європейського та світового освітнього простору. Культурно-мистецькі товариства. Розширення сфери діяльності творчих спілок, мистецьких груп. Зміцнення зв'язків і співробітництва України з іншими державами.

Національна культура в умовах мультикультуризму. Проблеми національної самоідентифікації українців. Повернення до української культури творчої та художньої спадщини визначних діячів та представників діаспори. Роль церков у процесах духовного розвитку. Сучасний літературний процес. Проведення музичних конкурсів і фестивалів.

Проблеми розвитку української культури на сучасному етапі. Необхідність реформування культурної політики. Українська культура - самобутнє явище світової культури.

Основні терміни і поняття

Державотворчий процес – процес становлення державності, формування державних органів влади, визначення їхніх функцій.

Інавгурація – урочиста церемонія вступу на посаду глави держави. Процедура інавгурації передбачає публічне виголошення новим главою держави клятви та програмної промови.

Парламентаризм – система влади, при якій чітко розподілені й визначені функції законодавчих і виконавчих органів за умови верховенства парламенту. В умовах ускладнення структури суспільних зв'язків відбувається процес посилення повноважень виконавчої влади (президента, уряду).

Парламентська фракція – група депутатів парламенту – членів однієї або кількох, близьких за поглядами політичних партій, яка проводить у парламенті власну лінію.

Толерантність - терпиме ставлення до інших, чужих думок, вірувань, політичних уподобань та позицій.

Найважливіші події

1991, 6 грудня – заснування Збройних Сил України;

1994, липень – обрання Л. Кучми Президентом України;

1995 р. – обрання України членом Ради Європи (РЄ);

1996, 28 червня – ухвалення Конституції України;

1996, вересень – запровадження національної грошової одиниці – гривні;

2004, жовтень–грудень – «Помаранчева революція», обрання Президентом України В. Ющенка;

2008 р. – вступ України до Світової організації торгівлі (СОТ);

2010, січень – обрання В. Януковича Президентом України;

2013, листопад– 2014, лютий – «революція Гідності», повалення режиму В.Януковича;

2014червень – обрання П.Порошенка Президентом України;

2014 р. – підписання Україною Угоди про асоціацію з Європейським Союзом (ЄС);

2014, вересень, 2015, лютий – Мінські угоди.

3. Методи навчання і контролю

Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

За логікою сприймання та засвоєння навчального матеріалу - пояснювально-ілюстративний; – репродуктивний; – проблемний

За характером подачі (викладення) навчального матеріалу: словесні, наочні, практичні.

За організаційним характером навчання методи: організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності; стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності; контролю та самоконтролю у навчанні; бінарні (подвійні) методи навчання.

Відповідно положенням вищої школи і навчальних планів та стандарту ТДАТУ по управлінню якістю підготовки спеціалістів, **основними формами навчання дисципліни є:** читання лекцій, проведення семінарських занять, самостійна та наукова робота студентів.

- Лекції з метою актуалізації опорних знань;
- самостійна робота з джерелами, конспектом лекцій, допоміжною літературою;
- відповіді на основні питання практичних занять;
- обговорення проблемних питань в групі на практичному занятті;
- самостійна робота над виконанням завдань для самоперевірки знань;

Основним методом навчання дисципліни є лекції, які проводяться в спеціальних аудиторіях з використанням технічних засобів та практичні заняття.

Оцінка за змістовий модуль навчальної аудиторної роботи складається з суми балів за поточну успішність та ПМК.

Загальна підсумкова оцінка з навчальної дисципліни є сумою рейтингових балів, одержаних за всі форми навчальної діяльності, що підлягають оцінюванню.

Зарахування студенту кредитів з дисципліни проводиться тільки за умов наявності позитивних оцінок (не менше 60% балів із можливих) з усіх її модулів.

Оцінка поточного контролю знань студентів виставляється за:

- систематичність та активність роботи на практичних заняттях (при цьому оцінюється рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах на семінарських і практичних заняттях, активність при обговоренні питань, що винесені на практичні заняття, результати виконання і захисту

лабораторних робіт, розв'язання практичних завдань, експрес-контролю, тощо;

- самостійну роботу студентів, яка повинна бути невід'ємною частиною матеріалу, який вивчається на аудиторних заняттях.

За умов не виконання практичного заняття, студент зобов'язаний його відпрацювати під керівництвом викладача та захистити у час передбачений графіком консультацій викладача.

Результати поточного контролю відображаються у журналах обліку успішності викладача, журналах відпрацювань на кафедрі, журналах модульного контролю.

Самостійна робота студентів полягає в опрацюванні матеріалу лекцій, а також в підготовці до практичних занять, підготовки до поточного контролю з модулів дисципліни та ПМК. Оцінка проводиться безпосередньо перед початком кожного практичного заняття. При наявності відповідей на питання, які були відведені на самопідготовку – до 2 балів. Сумарна максимальна кількість балів за семестр дорівнює 20 балів.

Підсумковий модульний контроль (ПМК) проводиться з метою оцінки результатів навчання після закінчення логічно завершеної частини лекційних та практичних (лабораторних, семінарських) занять з певної дисципліни – змістового модуля.

ПМК може проводитися у формі тестів, контрольних робіт, розв'язання практичних завдань, виконання індивідуальних робіт, розв'язання виробничих ситуацій (кейсів) тощо.

ПМК повинен оцінюватись 10 балів, при чому сума балів за ПМК1 та ПМК2 повинна складати не більше 20 балів. Загальна підсумкова оцінка з навчальної дисципліни є сумою рейтингових балів, одержаних за всі форми навчальної діяльності, що підлягають оцінюванню. Зарахування студенту кредитів з дисципліни проводиться тільки за умов наявності позитивних оцінок (не менше 60% балів із можливих) з усіх її модулів.

Студент отримує допуск до складання ПМК лише у разі виконання всіх видів навчальної роботи змістовного модуля даної дисципліни. Студентам, які без поважних причин, пропустили ряд занять і не опанували вчасно відповідну дисципліну в повному обсязі. Інший термін проведення ПМК з дозволу декана факультету. Максимальна загальна оцінка в цьому випадку за ПМК і змістовий модуль, яка виставляється студенту, не може перевищувати оцінку «Е».

Перескладання ПМК з метою підвищення позитивної оцінки не допускається. Студентам, які з різних поважних причин, підтверджених документально, пропустили ряд занять і не опанували вчасно відповідну

дисципліну в повному обсязі, призначається інший термін проведення ПМК з дозволу декана факультету.

Загальна підсумкова оцінка за результатами поточного контролю та інших модулів, що входять до структури залікового кредиту, оформлюється під час останнього семінарського (практичного, лабораторного) заняття відповідного семестру.

Кількість балів з дисципліни вноситься до відомості обліку успішності і є основою для визначення загальної успішності студента з певної дисципліни з переводом в оцінки національної шкали та шкали ECTS.

4. Критерії оцінювання ПМК 2:

10 балів – відповіді на контрольні теоретичні запитання надані вичерпні та повні; 96 – 100% відповідей на тести вірні.

8 – 9 балів – відповіді на контрольні теоретичні запитання надані вичерпні та повні; 76 – 95% відповідей на тести вірні.

6 – 7 балів – надані відповіді на контрольні запитання не в повному обсязі, зустрічаються неточності у викладі подій та фактів; 56 – 75% відповідей на тести вірні.

4 – 5 балів – надані відповіді на контрольні запитання не в повному обсязі, зустрічаються грубі помилки у викладі подій та фактів; 27 - 55% відповідей на тести вірні.

0 – 3 бали – відсутня відповідь на контрольні та теоретичні запитання; 1 – 26 % відповідей на тести вірні.

5. Критерії оцінювання підготовки, виконання та захисту практичного заняття при максимальній оцінці в 4-3 бали:

4-3 бали - опрацьовано теоретичний матеріал, надані відповіді на контрольні запитання, відповідь за темою заняття повна та аргументована, студент дає відповіді на додаткові запитання.

2 - бали - опрацьовано теоретичний матеріал, надані відповіді на контрольні запитання, відповідь за темою заняття повна та аргументована, але зустрічаються неточності, нелогічність викладу матеріалу та пояснень явищ.

1-1,5 бали - опрацьовано теоретичний матеріал, не в повному обсязі надані відповіді на контрольні запитання, відповідь неповна.

0,5 бали - опрацьовано теоретичний матеріал не повністю, не в повному обсязі надані відповіді на контрольні питання, відповідь невірна.

0 балів - тема заняття не опрацьована, відсутні відповіді на контрольні питання, відповідь відсутня або неправильна.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
67-74	D		
60-66	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. Методичне забезпечення

НМК дисципліни, у тому числі:

- методичні посібники з Історії України та української культури
- методичні вказівки до проведення практичних занять;
- методичні вказівки до самостійної роботи;
- навчальна література з історії та культури України, що знаходиться у бібліотеці ТДАТУ;
- користування навчально-інформаційним порталом ТДАТУ www.nip.tsatu.edu.ua

7. Перелік питань, що виносяться на підсумковий контроль ПМК–2

1. Проаналізуйте причини і зміст Лютневої революції 1917р. в Росії та її вплив на політичну ситуацію в Україні.
2. Проаналізуйте та дайте оцінку зовнішньої та внутрішньої політиці гетьмана Скоропадського.
3. Визначте причини повстання проти гетьмана Скоропадського та дайте оцінку зовнішній та внутрішній політиці Директорії.
4. Визначте причини перемоги радянської влади в Україні та охарактеризуйте її економічну політику періоду Громадянської війни.
5. Культура України революційного періоду (1917-1920-рр.)
6. Обґрунтуйте причини переходу до НЕПу, дайте оцінку її наслідкам.

7. Проаналізуйте процес національно-державного будівництва в Україні у 20-х роках 20 ст. та обґрунтуйте причини утворення СРСР.
8. Обґрунтуйте причини зміни економічної політики в країні у другій половині 20-х рр та дайте оцінку перетворенням в сфері промисловості та сільського господарства у 20-30 –х рр 20 ст.
9. Національно-культурний розвиток України у 20-30рр. 20 ст. у складі СРСР. Дайте оцінку політиці українізації.
10. Визначте джерела та причини формування тоталітарної системи в СРСР та її вплив на соціально-політичне життя в Україні.
11. Проаналізуйте міжнародні відносини у Західній Європі у другій половині 30-х рр 20 ст. Дайте оцінку приєднання Західної України до СРСР.
12. Визначте причини II Світової війни та дайте характеристику першого періоду Великої Вітчизняної війни.
13. Культурне життя періоду війни.
14. Визначте особливості та суперечності процесу відбудови народного господарства України /1945-1955рр/.
15. Визначте причини, проаналізуйте зміст і наслідки реформ 60-80-х рр. 19 ст. та їх значення для соціально-економічного розвитку України.
16. Культурні процеси в Україні у повоєнний період (1945-1980-ті рр..)
17. Проаналізуйте процес розбудови української держави на сучасному етапі, та визначте основні проблеми та досягнення на цьому шляху.
18. Визначте причини суперечностей політичного життя України у 50-60 –х рр. 20 ст.
19. Визначте причини та охарактеризуйте причини змін у суспільно-політичному та економічному житті Радянського Союзу і України другої половини 80-х початку 90-х рр 20 ст.
20. Розкрийте процес становлення української національної символіки.
21. Проаналізуйте розвиток ідеї державності у суспільно-політичному русі України та дайте характеристику Декларації про державний суверенітет України /16 липня 1990р/ і Акту про незалежність України.
22. Дайте характеристику основним напрямкам зовнішньої політики України на сучасному етапі її розвитку, та визначте основні проблеми співпраці України з країнами “ближнього” та “далекого” зарубіжжя.
23. Проаналізуйте суспільно-політичну ситуацію в Україні у зв’язку з виборами Президента 2014р. та виборами до Верховної Ради 2006р., охарактеризуйте зміни в державі зміни після них.
24. Проаналізуйте процес розбудови української держави на сучасному етапі, та визначте основні проблеми та досягнення на цьому шляху.
25. Культурні процеси в Україні на початку ХХІ ст.

9. Рекомендована література

1. Алексєєв Ю. М. Історія України: Навч. посіб. для абітурієнтів та студ. вищ. закл. освіти / Ю.М. Алексєєв, А.Г. Вертегел, В.М. Даниленко.– К.: Каравела, 2004.– 255 с.
2. Білоцерківський В. Я. Історія України: навчальний посібник/ В. Я. Білоцерківський. - К: Центр учбової літератури, 2007. - 535 с.
3. Бойко О. Д. Історія України/ О. Д. Бойко. - К: ВЦ "Академія", 2001. - 656 с.
4. Бунятян К. П. Давнє населення України/ К. П. Бунятян. - К: Либідь, 1999. - 228 с.
5. Верига В. Нариси з історії України (кінець XVIII - початок XIX ст.)/ В. Верига. – Львів.: Світ, 1996. - 448 с.
6. Видатні постаті в історії України (IX - XIX ст.): Короткі біографічні нариси. Історичні та художні портрети/В. І. Гусєв, О. Г. Сокирко, В. Г. Червінський. – К.: Вища школа, 2002. - 359 с.
7. Голобуцький В. Запорозьке козацтво/ В. Голобуцький. – К.: Вища школа. - 1994. - 539 с.
8. Грушевський М. С. Ілюстрована історія України/ М. С. Грушевський. – К.: Наукова думка, 1992. – 445 с.
9. Грушевський М. С. Очерк истории украинского народа/ М. С. Грушевський. - К.: Вища школа, 1990. – 586 с.
10. Дорошенко Д. Нарис історії України.: у 2-х томах/ Д. Дорошенко. - К.: Глобус.1992.
11. Історія українських політичних партій: Кінець XIX - 1917 р. Хрестоматія / Упорядник Б. І. Корольов, І. С. Михальський. - К: Вид. Європейського університету, 2003. - 561 с.
12. Історія українського козацтва: нариси у 2-х т. / Редкол. В. А. Смолій та ін. - К: Вид. дім Києво-Могилянської академії, Т. 1. 2007. - 799 с.
13. Історія українського козацтва: нариси у 2-х т. / Редкол. В. А. Смолій та ін. - К: Вид. дім Києво-Могилянської академії, Т. 2. 2007. - 723 с.
14. Історія України в особах: XIX - XX ст. / І. Войцехівська, В. Облінцов, О. Божко та ін.//За ред. І. Войцехівської. – К.: Україна, 1995. - 479 с.
15. Історія України в особах: Литовсько - Польська доба / О. Дзюба, М. Довбищенко та ін. // За ред. О. Дзюба. - К: Україна, 1997. - 272 с.
16. Історія України в особах: Козаччина / В. М. Горобець та ін.//За ред. В. М. Горобця - К.: Україна, 2000. - 302 с.
17. Історія України: Навчальний посібник / Під загальною ред. В. А. Смолія. – К.: Альтернатива, 1997. - 424 с.
18. Історія української культури: навч. посібник / І.Я. Хома, А.О. Сова, Ж.В. Мина; за ред. І.Я. Хоми. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2012. – 356 с.

19. Історія України: нове бачення / Під ред. В. А. Смолія. – К.: Альтернатива, 2000. – 464 с.
20. Горбач Н.Я Теорія та історія світової і вітчизняної культури. Курс лекцій/ Н.Я Горбач. та ін.- Львів: Каменяр, 1993.- 164с.
21. Українська культура: історія і сучасність / за ред. С.О. Черепанової. – Львів: Світ, 1994. – 456 с.
22. Історія української культури / за ред. І. Крип'якевича. - К.: Либідь, 1994. – 656 с.
23. Попович М.В. Нарис історії культури України. – К.: Арттек, 1999. – 728 с.
24. Шейко В.М., Тишевська Л.Г. Історія української культури: Навч. Посібник/Наук. Ред.. В.М.Шейко. – К.:Кондор, 2006. – 264 с.

Допоміжна.

1. Історія України: Посібник / За загальною ред. Г. Д. Темка, Л. С. Тупчієнка. - К.: Вид. центр "Академія", 2002. - 480 с.
2. Історія України: Навчальний посібник / Під ред. М. О. Скрипника. - : Центр навчальної літератури, 2003. - 366 с.
3. Історія України. Документи. Матеріали: посібник для студентів вузів / Укладач В. Ю. Король. - К: Академія. - 2001. - 448 с.
4. Історія України: навчально-методичний посібник для семінарських занять / В. М. Литвин, А. Г. Слюсаренко, В. Ф. Колесник та ін.// За ред. В. М Литвина. – К.: Знання - Прес, 2006. - 460 с.
5. Комаринська З. М. Історія України: посібник для самостійного вивчення та підготовки до семінарських занять/ З. М. Комаринська. – Львів.: ЛБІ НБУ, 2005. - 191 с.
6. Кудряченко А. І. Політична історія України ХХ століття: підручник / Кудряченко А. І., Калінічева Г. І., Костира А. А. - К: МАУП, 2006. - 694.
7. Історія світової культури. Культурні регіони: навч. посіб / за ред. Л. Т. Левчук. - К. : Либідь, 2000. - 520 с.
8. Кордон М. В. Українська та зарубіжна культура: курс лекцій / Кордон М. В. - К. : ЦУЛ, 2005. - 584 с.
9. Кормич Л.І., багацький В.В. Культурологія: Навчальний посібник. – Х.: Одиссей. – 304 с.
10. Культурологія / Гриценко Т. Б., Гриценко С. П., Кондратюк А Ю та ін. - [2-ге вид.]. - К. : ЦУЛ, 2009. - 392 с.
11. Огієнко І. Українська культура : коротка історія культурного життя українського народу / Огієнко І. - К. : «Довіра», 1992. - 218 с.
12. Олійник Л. С. Музика як вид мистецтва: навчальні та методичні рекомендації до вивчення окремих розділів курсу "Українська та світова культура" / Л. Олійник, Т. Мельничук. - К. : Видав. центр НАУ, 2004. - 71с.
13. Павленко Ю. Історія світової цивілізації: Соціокультурний розвиток людства: навч. посіб. для студ. гуман. фак. виш. закл. освіти / Павленко Ю. [2-е вид. стер.] - К. : Либідь, 2000. - 358 с.

14. Попович М. В. Національна культура і культура нації / Попович М. В. - К. : Знання, 1991. - 64 с.

1.1.14 ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. <http://chitalka.info/> Студентська електронна бібліотека МАУП "Читалка". Безкоштовні електронні підручники он-лайн серії "Гуманітарні науки". Містить електронні книги з історії України, історії новітньої України (1991-2001)

2. <http://history.franko.lviv.ua/> Проект "Історія України", здійснений при підтримці Бюро Освітніх і Культурних програм США (BECA) і адміністрований Радою Міжнародних досліджень і обмінів IREX. Книги в електронному вигляді: Наталія Яковенко "[3 найдавніших часів до кінця XVIII ст.](#)", Ярослав Грицак "Формування модерної української нації XIX-XXст". та повнотекстова версія

3. <http://history.kiev.ua/> Сайт "Історія України" пропонує повнотекстові версії книг: Орест Субтельний "[Історія України](#)" (видання 1991 року), Ілько Борщак, Рене Мартель "[Іван Мазепа](#)" (видання 1931 року), Михайло Грушевський "[Ілюстрована Історія України](#)" (репринтне видання 1913 року) та інші.

4. <http://www.history.org.ua/> Інститут історії України НАН України надає вільний доступ до повнотекстової версії Енциклопедії історії України, електронних публікацій документів і пам'яток, зокрема архівів Голодомору в Україні 1932–1933, ОУН і УПА. Сайт представляє е-версії періодичних видань, що видаються Інститутом, зокрема «Українського історичного журналу», «Краєзнавства»... Електронна бібліотека пропонує е-версії досліджень та монографій сучасних українських істориків, підручників та посібників.

5. <http://historical-club.org.ua/> Сайт «Всеукраїнський історичний портал» засновано 2011 року групою студентів історичних факультетів. Сайт представляє онлайн-ресурси на різні історичні теми. Ресурси з історії України розподілені за окремими періодами у хронологічній послідовності. Сайт містить також е-видання з всесвітньої історії окремих держав. Є декілька розділів, створених для висвітлення Допоміжних історичних дисциплін (археології, міфології, етнології).

6. <http://www.haidamaka.org.ua> Незалежний інформаційно-освітній ресурс студентів Києво-Могилянської академії. В розділі "Історія України" найбільш цікавими є теми "Походження слов'ян", "Козацька доба", "Історія українських етнічних земель".

7. <http://litopys.org.ua/index.html> Електронна бібліотека давньої української літератури "Ізборник". Історія України IX-XVIII ст. Першоджерела та інтерпретації українського літопису, хроніки, життя, апокрифи, граматики, лексикони, історично-мемуарна проза, перекладні та поетичні твори, «Слово о полку Ігоревім» тощо.

8. <http://www.cossackdom.com> На сайті "Козацтво 15-21 ст." створена електронна джерельна база дослідження історії українського та російського козацтва XV-XXI ст., персоналій, творчої спадщини видатних дослідників. Розділи містять унікальну підбірку матеріалів: статті, документи, огляди, монографії, рецензії, персоналії, енциклопедичні видання з історії козацтва.

9. <http://www.history.univ.kiev.ua/> Ресурс Історичного факультету КНУ ім. Т. Шевченка надає матеріали для навчального процесу, курси, лекції, наукові публікації викладачів та студентів факультету.

10. <http://www.ukrhistory.narod.ru> Сайт "Українська історична бібліотека" (UKRAINIAN HISTORICAL LIBRARY) намагається спростувати міфи, існуючі в українській історії та пропонує: повнотекстові версії історичних документів, наукових статей, монографій з фонду бібліотеки.

11. <http://pidruchniki.ws/> Перша українська електронна бібліотека підручників – це найбільший ресурс українських навчальних посібників. Бібліотека пропонує у вільному доступі колекцію е-видань з історії України

12. <http://litopys.org.ua> Електронна версія книги Серафіма Юшкова "Нариси з історії виникнення і початкового феодалізму в Київській Русі."

13. <http://www.nbuv.gov.ua/> - бібліотека ім. В.Вернадського

14. <http://lib-gw.univ.kiev.ua/> - бібліотека ім. Максимовича КНУ ім. Т.Шевченка

15. <http://www.filosof.com.ua/> - Інститут філософії ім. Г.Сковороди

16. <http://www.inst-ukr.lviv.ua/> - Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича

17. <http://www.gilan.uar.net/nasu/hiuass.html> - Ін-т української археології та джерелознавства ім. М.С.Грушевського

18. <http://www.uaa.iatp.org.ua/> – На порталі Першої української академії архітектури представлено текстовий та ілюстративний матеріал з історії архітектури України доби тоталітаризму.

19. <http://litopys.org.ua> – проект електронної бібліотеки давньої української літератури. Бібліотека є добіркою електронних книг і текстів.

20. <http://www.lavra.kiev.ua> – сторінка Свято-Успенської Києво-Печерської лаври інформує про історію лаври, паломництво, розклад богослужінь. Представлено фотоальбом.

21. <http://www.trypillia.com> – Сторінку присвячено трипільській культурі.

Для нотаток

